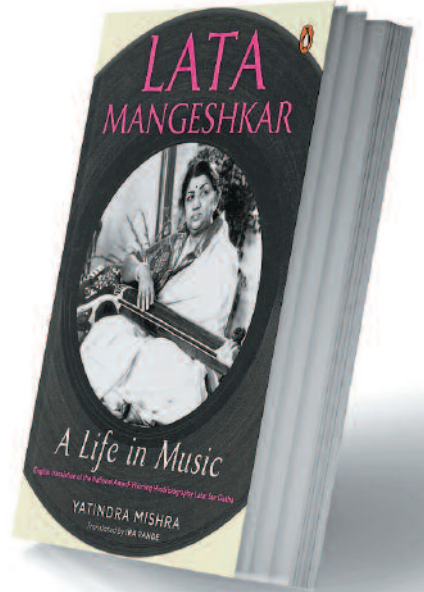

ಲತಾ ಪುಸ್ತಕದ ಸಾಹಸ ಕಥಾನಕ

‘ಲತಾ: ಸುರ್ ಗಾಥಾ’ ಎನ್ನುವ, ಕವಿ ಯತೀಂದ್ರ ಮಿಶ್ರ ಬರೆದಿದ್ದ ಹಿಂದಿ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ 2016-17ರಲ್ಲೇ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಂದಿತ್ತು. ಲತಾ ಮಂಗೇಶ್ಕರ್ ಬದುಕಿನ ಕುರಿತ ಅಪರೂಪದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ 600 ಪುಟಗಳ ಕೃತಿ ಇದು. ‘ಪೆಂಗ್ವಿನ್’ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಈ ಕೃತಿಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದ ‘ಲತಾ: ಎ ಲೈಫ್ ಇನ್ ಮ್ಯೂಸಿಕ್’ ಅನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಜೈಪುರ ಸಾಹಿತ್ಯೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಗುಲ್ಜಾರ್ ಇದನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದರು. ಪತ್ರಕರ್ತೆ ಇರಾ ಪಾಂಡೆ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹಿಂದಿಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಲತಾ ಯಾರನ್ನೂ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವವರ ಪೈಕಿ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಗುಲ್ಜಾರ್ ಅವರೇ ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದರು. ಅಂಥವರ ಕುರಿತು ಪುಸ್ತಕ ಬರೆದದ್ದು ಸಾಹಸವೇ ಸರಿ ಎಂದೂ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಅನುಭವದಿಂದಲೇ.

‘ನನ್ನ ಅಪ್ಪ ಉದಯಪುರದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಲತಾ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ನಾನು ಅವರ ಅಭಿಮಾನಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ನಂಬರ್ ಅನ್ನು ಲತಾ ಅವರಾಗ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅಪ್ಪ ನಂಬರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ನನಗೆ ಸ್ವರ್ಗಸದೃಶ ಆನಂದ. ಅವರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದೆ. ಯತೀಂದ್ರ ಜೀ ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿದರು. ಹೀಗೇ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಯಿತು. ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುವ ಯೋಗ ಒದಗಿತು. ಒಮ್ಮೆ ಅವರಿಗೆ ತಾವೇ ಹಾಡಿದ್ದ ಹಳೆಯ ಗೀತೆಯೊಂದು ಬೇಕಿತ್ತು. ನನ್ನ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಅದು ಇತ್ತು. ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಮೊದಲೇ ಅವರ ಬಗೆಗೆ ಪುಸ್ತಕ ಬರೆಯುವ ಬಯಕೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದೆ. ಅದು ಸಾಕಾರಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರದ್ದೇ ಹಳೆಯ ಹಾಡನ್ನು ದಕ್ಷಿಣಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ಪುಸ್ತಕ ಬರೆಯುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಅವರೇ ಕೊಟ್ಟರು’ ಎಂದು ಯತೀಂದ್ರ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಲತಾ ಮಂಗೇಶ್ಕರ್ ಅವರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯ ರಚನೆ ಸುಲಭದ್ದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸುಲಭವಾಗಿ ಅಂತರಂಗ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳದೆ ಲತಾ ಅವರನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಯತೀಂದ್ರ ಅವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತ್ತು.

■ ವಿಶಾಖ ಎನ್

ಲತಾ ಮಂಗೇಶ್ಕರ್ ಅವರದು ‘ಫೋಟೊ ಮೆಮೊರಿ’ ಅರ್ಥಾತ್ ಯಾವುದೋ ನೆನಪನ್ನು ತಮಗೆಷ್ಟು ಗೊತ್ತೋ ಅಷ್ಟನ್ನೇ ಕ್ಲಪ್ಪವಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಡುವ ಸ್ವಭಾವ. ಯತೀಂದ್ರ ಒಮ್ಮೆ ಲತಾ ಅವರಿಂದ ಕೇಳಿದ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಸಮಾಧಾನವಾಗದೇ ಇದ್ದಾಗ, ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಲತಾ, ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಇಂಥ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದಿನ ಅದೇ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದ್ದಾಗಿದೆಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕುತೂಹಲಕ್ಕೆ ತಣ್ಣೀರರಬುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಯತೀಂದ್ರ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಲತಾ ಯಾವುದನ್ನೂ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಿತ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಒಪ್ಪುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದರು.

‘ತಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಸಂಗೀತ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿಯ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಕುರಿತು ಲತಾ ಅವರೊಟ್ಟಿಗೆ ಯಾರೂ ಚರ್ಚಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದೆ. ಮದನ್ ಮೋಹನ್ ಹಾಗೂ ಆರ್.ಡಿ. ಬರ್ಮನ್ ಕೆಲಸದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಸ್ಮರ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ

ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿತ್ತು ಎಂದು ಮಾತಿಗಳೆದೇ. ಈ ಸಂವಾದ ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟವಾಯಿತು. ಅದುವರೆಗೆ ಅವರು ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಈ ವಿಷಯ ಅನಾವರಣಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಕುರಿತೇ ಅವರು ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಪುಸ್ತಕ ಮುಗಿಸುವ ಗಡುವು ಬಂದಾಗಲೂ ಅವರು ತಾವು ಹೇಳದೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾವು ಹಾಡಿದ ನಾಯಕಿಯರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯರಾದ ಯಾರ ಹೆಸರೂ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಕಾಳಜಿ ಇತ್ತು. ರೇಖಾ, ಹೇಮಾಮಾಲಿನಿ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಮೊದಲು ನಾನು ಬರೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಅವರ ಸಲಹೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದೆ’ ಎಂದು ಕೃತಿ ರಚನೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು ಯತೀಂದ್ರ ತೆರೆದಿಟ್ಟರು.

2009ರಿಂದ 2016ರವರೆಗೆ ಲತಾ ಅವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿ, ಅವರ ಬಗೆಗೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಯತೀಂದ್ರ ಬರೆದದ್ದು. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ, ಒಂದೇ ವಿಷಯದ ಬಗೆಗೆ ಅರ್ಧ ದಿನದವರೆಗೆ ಲತಾ ಅವರು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಚಿನ್ ತೆಂಡೂಲ್ಕರ್ ಪರಮ ಅಭಿಮಾನಿಯಾಗಿದ್ದ ಅವರು, ಭಾರತ ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೋತ ದಿನ ದುಗುಡ ಹೊತ್ತು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂಥ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಯತೀಂದ್ರ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಮಾಹಿತಿಯೂ ಸಿಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅಂದಹಾಗೆ, ಹಿಂದಿ ಪುಸ್ತಕದ ಅನುವಾದ ಮಾಡಲು ಇರಾ ಪಾಂಡೆ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಯತೀಂದ್ರ ಮೊದಲು ಬರೆದಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕ 1000 ಪುಟಗಳಷ್ಟಾಗಿತ್ತಂತೆ. ಪ್ರಕಾಶಕರ ಸಲಹೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಅದನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಗೊಳಿಸಿ, 600 ಪುಟಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸಿದರು. ಈಗ ಇದೇ ಕವಿ-ಲೇಖಕಿ ಗುಲ್ಜಾರ್ ಅವರ ಕುರಿತ ಕೃತಿಯ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ: feedback@sudha.co.in